



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 19.12.2025
Sayı : 1538

10/3521

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BAŞKANLIĞINA

Ülkemiz genelinde sayıları hızla artan taş ve maden ocaklarının faaliyetleri sırasında açığa çıkan toz salımı ve kimyasal atıkların hava kalitesini kötüleştirdiği ve ekosisteme geri dönüşü olmayan zararlar verdiği gözlemlenmektedir. Kontrolsüz işletilen ocakların yarattığı hava kirliliğinin boyutlarının ölçülmesi, çevre mevzuatına uyum süreçlerinin denetlenmesi ve yerleşim alanları ile tarım arazileri üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Talat DİNGER
MERSİN MY.

Ali Öztuna
K. Naraz MY.

Ali Mahmut Tanat
Samsun MY.

Gamze TASCER
Ankara MY.

Ayhan BAKUT
Adana MY.

NERMIN YILDIRIM KARA

HATAY MİLLETVEKİLİ

Suat Özaçık
İstanbul MY.

Ahmet Tuncay Erkan

İzmir MİLLETVEKİLİ



GEREKÇE

Anayasa'nın 56. maddesi "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir" hükmünü amirdir. Ancak son yıllarda özellikle ormanlık alanlar, su havzaları ve yerleşim yerlerine yakın bölgelerde yoğunlaşan taş ve maden ocağı faaliyetleri, bu anayasal hakkın ihlal edilmesine yol açan ciddi bir hava kirliliği sorunu doğurmuştur.

Taş ocaklarında gerçekleştirilen patlatma, kırma ve taşıma işlemleri sırasında açığa çıkan yoğun toz bulutları, havada asılı kalan partikül madde miktarını Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) sınır değerlerinin katbekat üzerine çıkarmaktadır. Bu partiküllerin doğrudan solunması; KOAH, astım ve akciğer kanseri gibi kronik hastalıkların yaygınlaşmasına neden olmaktadır.

Maden ocaklarından yayılan tozlar, çevre arazilerdeki bitki örtüsünün ve tarım ürünlerinin üzerine çökerek bitkilerin fotosentez yapmasını engellemektedir. Bu durum, özellikle zeytinlikler ve meyve bahçelerinde verim kaybına yol açarak çiftçileri ekonomik yıkıma sürüklemektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı mevzuatına göre zorunlu olan toz indirgeme sistemlerinin ve filtreleme mekanizmalarının, maliyet gerekçesiyle çoğu işletme tarafından etkin şekilde kullanılmadığı, denetimlerin ise yetersiz kaldığı görülmektedir.

Hava yoluyla taşınan kimyasal tozlar sadece insan sağlığını değil, yaban hayatını da tehdit ederek ekolojik dengenin bozulmasına sebebiyet vermektedir.

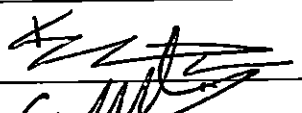
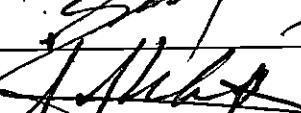
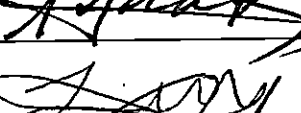
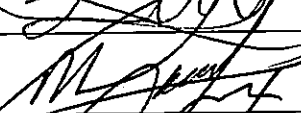
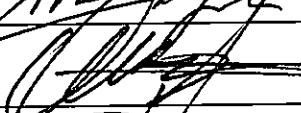
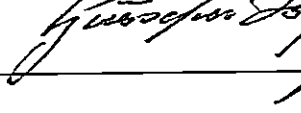
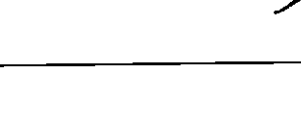
Birçok ilimizde taş ocaklarının yerleşim yerlerinin dibine kadar sokulması, halkın yaşam kalitesini düşürmekte, her gün "toz yağmuru" altında yaşamalarına neden olmaktadır.

Örneğin Hatay'da, deprem sonrasındaki inşaat faaliyetleri ve bu faaliyetlerin beton gibi inşaat malzemelerine olan talebi artırması gerekçe gösterilerek, Hatay Valiliğinin mahalli çevre kurul kararını kaldırması üzerine, ÇED süreci işletilmeksizin maden ve taş ocağı açılmasına olanak tanındığı görülmektedir. Aralık 2025 itibarıyla, ÇED süreci işletilmeksizin Hatay'da açılmasına izin verilen maden ocağı, taş ocağı, beton santrali gibi işletmelerin sayısı, 140'tır. Bu tesislerin kullandıkları patlayıcı maddeler, çıkartılan/üretilen malzemenin taşınması sırasında sebep oldukları kamyon trafiği, patlatma ve madencilik işlemleri sırasında ortaya çıkan yoğun toz ve kirlilik, bölge sakinlerinin en çok maruz kaldığı çevresel sorunlar arasında öne çıkmaktadır.

Bu bağlamda; taş ve maden ocaklarının yarattığı hava kirliliğinin kapsamlı bir envanterinin çıkarılması, mevcut denetimlerin etkinliğinin incelenmesi, ve doğa ile insan sağlığını önceleyen yeni bir madencilik ve çevre stratejisinin belirlenmesini sağlayacak politikaların saptanması amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması teklif edilmektedir.



1538. Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1	DENİZ YAVUZILMAZ	Zonguldak	
2	Eden Arslan	İZMİR	
3	Ensa AYTEKİN	Balıkesir	
4	Hasan ÖZGÜLMEŞ	Çarşamba	
5	İbrahim ÖZCAN	DÜZCE	
6	İzzet AKBUĞUT	BURDUR	
7	Zeynel Emre	İstanbul	
8	Mehmet Tahtasız	Çorum	
9	Cemal Enginyurt	İstanbul	
10	Seyit Torun	Ordu	
11	Mahir POLAT	İzmir	
12	Öğür Bayraktutan	Artvin	
13	GÜRSSEL EROL	Elazığ	
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

